

Bijlage 3. Casusbeschrijvingen: 'Anna'

Anna⁷ is een vrouw van 50, opgegroeid in de polder in een gezin waar weinig warmte en aandacht was voor de kinderen. Op haar 16^e krijgt Anna verkering met Job die zeven jaar ouder is en geacht wordt om later het boerenbedrijf van zijn ouders over te nemen. Anna heeft een moeilijke relatie met haar moeder en is dan ook blij dat ze bij Job en zijn ouders mag komen wonen, ook al merkt ze wel dat er veel spanningen zijn tussen Job en zijn vader. Anna heeft een goede opleiding gehad en ze werkt jarenlang met veel plezier bij een makelaarskantoor in de stad waar ze verantwoordelijk is voor de financiële administratie. Job heeft daarentegen veel moeite om een baan vast te houden en wisselt vaak van werkgever. Uiteindelijk lukt het hem niet om het familiebedrijf voort te zetten, ook al blijven ze wel op het erf wonen. Ze trouwen als Anna begin 20 is en Job wil daarna snel kinderen. Anna stelt dit liever nog even uit, omdat ze voorziet dat de zorg grotendeels op haar neer zal komen. Uiteindelijk komen de kinderen er toch als ze midden 30 is, twee meisjes, Aniek en Femke.

Het wordt steeds duidelijker dat Anna's man twee gezichten heeft: naar buiten toe is hij heel charmant, maar hij kleineert en controleert Anna in toenemende mate, waardoor ze haar zelfvertrouwen verliest. Na de geboorte van de kinderen ontaardt dit ook steeds vaker in fysiek geweld. Job kan nauwelijks verdragen dat Anna's aandacht ook naar de kinderen uitgaat. Het gezin woont afgelegen en er zijn geen getuigen van wat zich binnenshuis afspeelt. Anna is twee keer een periode ziek thuis, omdat ze overspannen is van het werk, maar ook van de situatie thuis. Ze praat er af en toe over met vriendinnen, maar veel vrouwen hebben soortgelijke ervaringen, weliswaar minder heftig dan bij haar. Met haar ouders heeft ze 10 jaar lang geen contact, uit schaamte, maar ook omdat ze geen energie heeft voor de omgang met haar claimende moeder. Van huis uit heeft ze geleerd om dienstbaar te zijn en weinig aandacht voor zichzelf te vragen.

Anna draagt regelmatig de sporen van het geweld op haar lichaam, maar het komt niet bij haar op om hiermee naar de dokter of de politie te gaan. Wel krijgt ze het voor elkaar dat ze in relatietherapie gaat, maar die wordt al snel door haar man beëindigd.

Nadat Job haar steeds vaker mishandelt, ook in het bijzijn van hun kinderen, hakt Anna in oktober 2013 de knoop door en stapt zij toch naar de huisarts. Inmiddels is zij 45 jaar oud. Bij haar besluit echtscheiding aan te vragen speelt ook mee dat Job geen aandacht voor hun kinderen kan opbrengen en ook hen regelmatig tiranniseert. De huisarts verwijst haar meteen door naar het maatschappelijk werk van Zorggroep Oude en Nieuwe Land. De maatschappelijk werker adviseert haar naar de politie te gaan. Anna doet aangifte, de politie legt een tijdelijk huisverbod op en de rechtbank verlengt deze in een voorlopige voorziening. Ze krijgt heel snel een huis toegewezen voor zichzelf en haar dochters en tot het huisje klaar is mag zij in haar oude huis blijven. Haar man mag niet in de buurt komen, maar doet dit verschillende keren toch, waarbij ingrijpen van de politie nodig is.

Uiteindelijk wordt de aangifte die Anna tegen Job heeft ingediend door het OM geseponneerd wegens gebrek aan bewijs. Anna kan slechts één getuige inbrengen van het geweld en omdat zij pas laat forensisch medisch onderzoek heeft laten doen, kon dit niet overtuigend worden gebruikt bij de strafvervolging.

Via Vitree is de scheidingsbemiddeling van start gegaan, maar Job verzet zich lange tijd tegen de scheiding en de mediation gesprekken leveren geen resultaat op. Uiteindelijk komt de zaak bij de Raad voor de Kinderbescherming terecht, er wordt een raadsonderzoek ingesteld en de kinderen worden onder toezicht gesteld. Anna hoopt dat Job ook verplicht wordt om mee te werken aan een psychologisch onderzoek, omdat zij vermoedt dat hij lijdt aan een narcistische persoonlijkheidsstoornis, maar tot een dergelijk onderzoek komt het niet. Samen Veilig wordt ingeschakeld voor de voogdij en de kinderen krijgen psychologische hulp. Door wisseling van de

⁷ Uit privacyoverwegingen zijn de namen en enkele omstandigheden in de casus veranderd, om herkenning te voorkomen.

wacht krijgt het gezin te maken met vijf verschillende voogden in de 2,5 jaar dat de kinderen uiteindelijk onder toezicht zullen staan. Bij elke voogd moet het gezin wennen aan een nieuwe aanpak en het lukt dan ook niet om met elke voogd een vertrouwensrelatie op te bouwen.

Intussen eist Job omgang met de kinderen op en die wordt beperkt toegewezen, ook al geeft het oudste kind (vanaf 12 jaar) bij de rechter aan dat ze bang zijn voor hun vader, hem niet vertrouwen en niet naar hem toe willen. Ook de scholen van de meisjes geven aan dat de schoolprestaties er onder lijden. Op grond van het advies van Raad voor de Kinderbescherming moeten de kinderen echter een weekend per maand bij Job verblijven. Eén keer vluchten de kinderen tijdens zo'n bezoekweekend het huis van hun vader uit en rennen ze naar de burens, terwijl hij ze in zijn auto achtervolgt. De burens ontfermen zich over de kinderen.

Anna geeft aan zich heel slecht bejegend te voelen door de medewerkers (onderzoeker en gedragskundige) van de Raad voor de Kinderbescherming die verschillende gesprekken voeren met haar en haar kinderen. Zij voelt zich niet gehoord, voelt zich in het beklagdenbankje gezet en geeft aan dat de gegevens die in de verslagen worden opgenomen niet kloppen, zonder dat dit tot aanpassing leidt.

Wanneer de omgang voorlopig wordt opgeschort, blijft Job een weekendomgang opeisen. De rechter verzoekt opnieuw een raadsonderzoek. Uiteindelijk stelt de Raad voor dat de kinderen tijdelijk uit huis worden geplaatst, o.a. omdat de oudste dochter al langere tijd niet naar school gaat, omdat zij met ernstige stressklachten kampt en ook weigert nog naar haar vader te gaan. Hierbij wordt door de Raad opgemerkt dat Anna de kinderen bij hun vader zou weghouden. De kinderpsycholoog die het meisje begeleidt en de ambulante begeleider van ZONL raden juist aan om de omgang met vader stop te zetten, omdat zij hierin een belangrijke oorzaak vermoeden voor de klachten van het kind.

In afwachting van de uithuisplaatsing komt er een ambulante hulpverlener in het gezin van Anna, vanuit 's Heerenloo. Zij zal het gezin gedurende een maand ondersteunen en observeren. Deze hulpverlener constateert dat er een andere situatie in het gezin speelt dan tot dusver naar voren is gekomen en organiseert een rondetafelgesprek met alle betrokken instanties. De uitkomst van dit gesprek is dat de uithuisplaatsing ieder geval voorlopig van de baan is. De dreiging blijft echter bestaan, want de meisjes krijgen te horen van de vierde voogd, dat ze misschien toch wel uit huis worden geplaatst 'als papa en mama er niet samen uitkomen'.

Anna heeft geen vertrouwen meer in de meeste (hulpverlenings)instanties in Flevoland en op advies van ZONL benadert zij Trias in Zwolle. Trias is de laatste hulpverleningsinstantie die bij het gezin van Anna wordt betrokken. Ook wordt de vijfde voogd kort daarna aangesteld. Met hun hulp lukt het uiteindelijk om de ondertoezichtstelling van de kinderen na 2,5 jaar op te heffen en ook de ouderschapsbemiddeling tot een goed einde te brengen. In augustus 2018, dus bijna vijf jaar nadat Anna de scheiding heeft aangevraagd, neemt de kinderrechter het besluit dat de vader zich moet terugtrekken en contact alleen nog op initiatief van de kinderen mag plaatsvinden. Formeel is er nog wel sprake van omgangsrecht, maar in de praktijk mogen de kinderen ervoor kiezen om momenteel geen contact meer met hun vader te hebben en dat doen ze ook allebei.

Vanaf dat moment is er rust in het gezin. De oudste dochter doet deze zomer eindexamen. Anna is nog steeds niet in staat om betaalde arbeid te verrichten en ontvangt nog steeds hulp van ZONL. Ook de meisjes spreken nog regelmatig met de kinderpsycholoog. Tegelijkertijd laat Anna ook veel kracht en strijd lust zien. Zij wil haar verhaal doen, om te laten zien hoe het mis kan gaan, maar ook waar de lichtpuntjes zitten, bijvoorbeeld bij de begeleiding door ZONL die veel voor haar betekent. Anna geeft desgevraagd aan dat zij geen aanklacht durft in te dienen bij de Raad voor de Kinderbescherming, omdat haar dochters nog niet meerderjarig zijn en zij nog steeds in angst leeft dat de kinderen opnieuw onder toezicht worden gesteld of zelfs uit huis worden geplaatst. Haar dochters zijn inmiddels 13 en 16 jaar oud. Ook als zij wordt gerustgesteld dat ze hier niet bang voor hoeft te zijn, blijft zij bij dit besluit.

Bijlage 3. Casusbeschrijvingen: 'Evelien'

Evelien⁸ is een jonge vrouw van 25 met een zoontje van 1,5 jaar oud. Zo'n drie jaar geleden kreeg zij een relatie met een man van Turkse afkomst, Mehmet. Evelien is moslima; zij heeft zich zo'n zes jaar geleden tot de islam bekeerd, nog voordat ze haar man ontmoette, en zij vindt nog steeds veel steun in haar geloof. Ondanks dat ze als Nederlandse jonge vrouw met een hoofddoek opvalt in de plattelandsgemeente waar ze woont, heeft ze gelukkig niet vaak met discriminatie te maken. Haar eigen open houding helpt daarbij. Evelien heeft een chronische aandoening, waardoor zij niet in staat is om te werken en een Wajong-uitkering ontvangt.

Evelien en Mehmet zijn na een jaar getrouwd en Evelien bleek al snel zwanger te zijn. Vanaf het moment dat ze getrouwd was, begon haar man veel drugs te gebruiken en ook kwam zijn gokverslaving aan het licht. Na de geboorte van Cem, hun zoontje, begon haar man haar te mishandelen. Het werd Evelien duidelijk dat haar man en schoonfamilie veel voor haar verborgen hadden gehouden. Het was haar wel eerder opgevallen dat haar man niet zo zelfstandig was, maar ze dacht dat dit kwam omdat hij erg verwend was door zijn moeder en vier oudere zussen. Tot hun trouwen woonde hij ook nog steeds bij zijn moeder. Ook had Mehmet een vlotte babbel. Nu werd echter duidelijk dat hij een licht verstandelijke beperking had, waarvoor hij ook gediagnosticeerd was, maar geen hulp had geaccepteerd. Als enige zoon in het gezin (vader was uit beeld) probeerde zijn familie hem zo goed mogelijk te helpen. De komst van Evelien was daarbij in eerste instantie zeer welkom.

Evelien heeft geprobeerd om haar huwelijk te redden en riep daarbij de hulp van haar schoonfamilie in. Haar eigen ouders vertelde ze in eerste instantie niet wat er aan de hand was. Haar schoonfamilie zette haar onder druk om geen aangifte tegen Mehmet te doen en dat heeft ze uiteindelijk ook niet gedaan. Wel heeft ze de scheiding aangevraagd, omdat Mehmet steeds vaker ook verbaal agressief werd tegen hun zoontje die toen nog een baby was. Ze heeft daarbij veel hulp gekregen van de ambulante hulpverlener van Zorggroep Oude en Nieuwe Land. Ook met de jeugdagent in haar buurt heeft ze een goed contact; die komt regelmatig even langs om te kijken hoe het gaat.

Nadat Evelien aan Mehmet vertelde dat ze wilde scheiden, heeft hij haar met Cem op straat gezet. De baby was toen nog geen jaar oud. Evelien heeft noodgedwongen enkele weken bij haar oma en een vriendin geloged tot de rechter bepaalde dat zij naar huis terug kon en dat Mehmet moest vertrekken. De politie heeft wel een melding gedaan bij Veilig Thuis, maar dit heeft niet tot een onderzoek geleid. Evelien heeft zelf nooit contact gehad met Veilig Thuis, maar ze kreeg wel bezoek van iemand van het consultatiebureau, die aangaf dat er een 'rondetafelgesprek' zou komen. Hier heeft ze nooit meer iets op terug gehoord.

Na een paar weken lukte het Evelien om naar haar eigen huis terug te keren. Wel werd ze nog een paar keer bedreigd door Mehmet die het huis opeiste. De politie gaf daarbij aan dat zij weinig voor haar konden doen, omdat het huis toen nog op hun beide namen stond. Evelien is toen opnieuw tijdelijk bij haar vriendin gaan logeren, samen met haar zoontje.

De rechter heeft het huis waar zij met Mehmet woonde aan Evelien toegewezen en het huis is ook door de woningbouwvereniging op haar naam gezet en de sloten zijn vervangen. Het heeft echter een paar maanden geduurd voordat de gemeente bereid was om haar ex-man uit te schrijven op dit adres, omdat Mehmet bleef volhouden dat hij hier ook woonde. Daardoor kon Evelien geen toeslagen aanvragen als alleenstaande ouder voor haarzelf en haar baby. Inmiddels is dit wel geregeld. Mehmet is feitelijk dakloos en zwerft rond, maar formeel woont hij weer bij zijn moeder in een andere gemeente.

⁸ Uit privacyoverwegingen zijn de namen en enkele omstandigheden in de casus veranderd, om herkenning te voorkomen.

De scheiding is in februari van dit jaar uitgesproken, zonder dat er daarbij sprake is van een ouderschapsplan. Dit is ongebruikelijk, maar de rechter heeft hiertoe besloten. Wel heeft Mehmet omgangsrecht met zijn kind: hij mag Cem elke week zien gedurende twee uur en hij komt het jongetje dan regelmatig ophalen. Dit omgangsrecht wordt al toegepast vanaf het moment dat de ouders uit elkaar zijn gegaan. Evelien merkt echter dat Mehmet regelmatig onder invloed is van drugs en op aandringen van de hulpverlener van ZONL heeft zij dit al meermalen gemeld bij de politie. Ook zijn er verschillende incidenten geweest in de gemeente waar zij woont, waarbij haar ex-man haar fysiek en verbaal bedreigt. Dit gebeurt in openbare ruimten zoals de supermarkt of op straat en de politie is hier regelmatig aan te pas gekomen. Evelien heeft de zorgmeldingen van de politie aan Veilig Thuis opgevraagd en geeft aan dat sommige incidenten niet zijn doorgegeven en dat er zaken niet kloppen in bepaalde rapportages. Als voorbeeld geeft ze een incident waarbij zij door haar zus werd gealarmeerd dat haar ex schreeuwend voor de lokale supermarkt stond met Cem in de kinderwagen. Evelien heeft haar kind uit de kinderwagen gehaald en vluchtte de winkel in, waarbij ze werd gevolgd door haar ex-man die onder invloed van drugs heel agressief werd. De politie werd erbij geroepen, maar vervolgens is in de zorgmelding slechts gerapporteerd dat 'moeder het kind bij vader heeft weggehaald tijdens het wekelijkse bezoek'.

Inmiddels heeft de kinderrechter besloten dat er begeleide omgang moet komen, zodat Mehmet niet meer alleen is met hun zoontje die inmiddels 1,5 jaar oud is. Vitree moet dit uitvoeren en Evelien is hier blij mee, maar op dit moment is er bij Vitree nog geen personeel beschikbaar. De omgang is echter niet opgeschort, waardoor de vader nog steeds elke week onbegeleid zijn zoontje mag zien. Evelien is heel blij dat Mehmet nu al drie weken op rij niet is komen opdagen. Zij zou het liefst willen dat er een onderzoek komt van de Raad voor de Kinderbescherming, zodat Mehmet verder wordt onderzocht en hopelijk wordt gedwongen om hulp te accepteren.

Desgevraagd geeft Evelien aan zich nog steeds bedreigd te voelen door Mehmet, maar zij maakt zich vooral zorgen om de veiligheid van hun zoontje, omdat Mehmet in het verleden heeft bedreigd om hen beiden iets aan te doen, of om hun zoontje te ontvoeren. In overleg met ZONL en de jeugdagent is ze nu wel vast van plan om aangifte te doen als hij haar opnieuw mishandelt.

Gevraagd naar haar toekomstplannen geeft Evelien aan dat ze weg wil uit de gemeente waar ze nu woont, omdat ze een nieuwe start wil maken. Nu herkennen veel mensen haar op straat vanwege alle incidenten en ze wordt ook regelmatig aangesproken. Ook wil ze graag verhuizen naar een stad waar meer moslims wonen en ze zich beter thuis kan voelen.

Bijlage 3. Casusbeschrijvingen: 'Maria'

Maria⁹ is een vrouw van eind veertig die sinds acht maanden in het Oranje Huis in Almere woont. Maria is opgegroeid in een woonwagencamp en heeft meer dan 30 jaar een relatie gehad met Mario. De beginjaren waren goed, maar de afgelopen 16 jaar heeft ze in angst geleefd en heeft ze regelmatig klappen gehad. Ze wil hier niet veel over kwijt. In haar cultuur, vertelt ze, hang je de vuile was niet buiten, dus ze heeft heel lang gewacht, maar uiteindelijk is ze gevlucht. Eerst naar een vriendin, daarna kwam ze via de politie in de opvang terecht onder 'code rood', dus op een geheim adres. Daar was ze echter niet veilig, omdat in die stad ook een woonwagencamp stond en 'kampers' kennen elkaar allemaal, aldus Maria. Ze durfde niet eens op het balkon van haar kamer. In Almere voelt ze zich wel veilig, hier is geen kamp.

Maria voelt zich prettig in het Oranje Huis. Haar appartement is een echt 'thuis', ruim en mooi ingericht. Ook met de andere vrouwen heeft ze het meestal gezellig. Waar ze niet blij mee is, is dat het lang duurde voordat ze wist dat ze hier mocht blijven. Ze zat op een crisisbed van zes weken en dat werd nog een paar keer verlengd. Pas na vier maanden was het duidelijk dat ze niet meer hoefde te verhuizen. Haar begeleider legde uit dat er eerst plek moest komen bij 'begeleid wonen', maar voor Maria was het raar, want ze kon gewoon in haar eigen appartement blijven, of ze nou op een crisisplek zat of bij begeleid wonen. Wat ze ook niet fijn vindt is dat ze bij binnenkomst, 's avonds laat, door een potige beveiliging naar haar appartement werd gebracht en dat ze ook meteen allerlei papieren moest ondertekenen. *'Op zo'n moment dat je nog zo bang bent, heb je liever met een vrouw te maken,'* aldus Maria, *'En laat ons nou eerst even slapen voordat je met papieren komt.'* Ze voegt toe dat het fijn zou zijn als er 's avonds en 's nachts ook een vrouwelijke receptiemedewerker aanwezig is om cliënten op te vangen. Een laatste punt waar ze echt niet blij mee is, is dat iedereen binnen het Oranje Huis een andere eigen bijdrage betaalt, terwijl de appartementen precies hetzelfde zijn. Daar wordt veel over geklaagd onder de vrouwen, aldus Maria. Zelf betaalt ze het meest, omdat sinds kort ook haar zoon van 18 bij haar woont. Bovendien gaat het om flinke bedragen, waardoor ze bang is dat ze schulden gaat maken. Tenslotte heeft ze nu een extra mond om te voeden. Haar zoon heeft geen uitkering en ook (nog) geen werk.

Maria is tevreden over de begeleiding. Ook de beveiliging is goed. In het begin sprak ze twee per week met haar hulpverlener, nu nog één keer. Ook heeft ze contact met de praktijkondersteuner van de huisarts. Haar zoon wil nog geen hulp, maar hopelijk binnenkort wel, want hij heeft veel meegemaakt. Met haar ex heeft ze geen enkel contact en dat wil ze ook niet. Ze heeft aangifte tegen hem gedaan, maar uiteindelijk is de zaak geseponneerd. Ze vertelt dat hij een lang strafblad heeft voor andere misdaden en hij heeft verschillende keren in de gevangenis gezeten.

Maria geeft aan dat je bij binnenkomst in het Oranje Huis nog niet zoveel kunt, maar dat het nu veel beter met haar gaat. Desgevraagd geeft ze aan niet meer bang te zijn voor haar ex. *'Ik moet wel m'n leven lang achterom kijken, maar als hij nu voor me zou staan denk ik: kom maar op! Ik ben sterk geworden hier.'*

Inmiddels heeft Maria een woonurgentie gekregen. Ze ziet er tegenop om te verhuizen. *'In mijn cultuur heb je altijd mensen om je heen en dat is in het Oranje Huis ook zo. Bovendien kan ik hier rondlopen als m'n eigen stekkie me te benauwd wordt. Straks woon ik in m'n eentje op een flatje.'* Ze heeft al wel besloten dan ambulante hulp te willen. Uiteindelijk wil ze graag terug naar het kamp, als daar een plekje vrij komt, *'Want daar hoor ik thuis.'*

⁹ Uit privacyoverwegingen zijn de namen en enkele omstandigheden in de casus veranderd, om herkenning te voorkomen.

Bijlage 3. Casusbeschrijvingen: 'Robert'

Robert¹⁰ is begin 50 en werkte tot halverwege vorig jaar als docent Nederlands op een middelbare school. Bij een reorganisatie is hij z'n baan kwijt geraakt. Hij is bijna 25 jaar getrouwd met Marieke, met wie hij al meer dan 30 jaar een relatie heeft. Ze hebben twee dochters, Janna van 16 en Monica van 20. Monica studeert en woont op kamers, Janna zit in 4 VWO. Er zijn al langer spanningen in het huwelijk tussen Robert en Marieke en eind januari is het tot een grote uitbarsting gekomen, waarbij Robert in zijn woede met spullen heeft gegooid. Zijn jongste dochter is daarbij licht gewond geraakt aan haar arm.

De dag na dit incident kon Robert zijn vrouw en dochter niet bereiken en hij maakte zich grote zorgen. 's Avonds stond de politie voor de deur en informeerde hem dat er een tijdelijk huisverbod (THV) was afgekondigd, omdat zijn dochter aangifte had gedaan van mishandeling. Robert wist niet wat hem overkwam. Hij mocht geen contact zoeken met zijn vrouw en dochter en moest mee naar het bureau. Hij werd verhoord en de nacht heeft hij doorgebracht in een cel in Almere. Hij omschrijft dit als een traumatische ervaring. Behalve de kleren die hij aan had, had hij alleen zijn mobiel bij zich en een bankpas. De volgende ochtend mocht hij de cel verlaten en kreeg hij contactgegevens mee van de Reclassering die aangaf dat hij onderdak moest zoeken bij familie of vrienden. Toen Robert aangaf dat hij niemand had waar hij terecht kon, werd hij verwezen naar een slaapplek bij het Leger des Heils. Hij was echter alweer teruggereisd naar het dorp waar hij woonde, kon die avond niet meer terug naar Almere en vond ook niet dat hij tussen de daklozen en verslaafden paste. Uiteindelijk heeft hij een neef in België gebeld die drie uur heeft gereisd om hem op te halen. Robert had geen geld bij zich en geeft aan dat toen hij wilde pinnen zijn vrouw hun gezamenlijke rekening had leeggehaald. Robert vertelt dat hij zich totaal ontredderd voelde en het idee had dat hij binnen 24 uur in een zwerver was veranderd. *'Alsof ik in een roman van Kafka terecht was gekomen.'*

Robert heeft in de eerste tien dagen van het tijdelijk huisverbod een gesprek gehad met de Reclassering en andere professionals, waar ook zijn vrouw en dochter bij waren. De hulpverlener van zijn dochter gaf daarbij aan dat het meisje zwaar getraumatiseerd was door de situatie thuis en gespecialiseerde hulp nodig had. Zijn vrouw zei tegen hem dat ze al tien jaar in een hel leefde. Robert kan beide verhalen absoluut niet plaatsen. Hij geeft aan dat hij zo'n twee keer per jaar heel boos wordt en dan gooit hij met dingen die in de buurt staan, maar dat hij zijn vrouw en dochters nog nooit geslagen heeft. Hij begrijpt nog steeds niet waarom zijn dochter aangifte heeft gedaan en vermoedt dat zij is beïnvloed op school, omdat ze volgens hem juist heel onzelfstandig is en zo'n grote beslissing nooit alleen genomen kan hebben.

Op advies van de Reclassering heeft Robert een intakegesprek en een paar vervolgafspraken met de Waag gehad. Hulp noemt hij het niet, tot nog toe moet hij vooral vragenlijsten invullen. Op de dag dat het tijdelijk huisverbod afliep was er verwarring, aldus Robert. Het leek er eerst op dat het zou worden opgeheven, maar uiteindelijk werd het verlengd. Robert geeft aan dat hij niet wist waar hij aan toe was en dat hij de hele dag op een telefoontje heeft gewacht dat niet kwam. Uiteindelijk is hij naar huis gegaan, omdat hij graag met zijn vrouw wilde praten. Zij weigerde open te doen en belde de politie die hem vertelde dat hij in overtreding was. In overleg met de officier van justitie heeft hij toen toestemming gekregen om zijn auto mee te nemen en wat extra kleren. Overigens geeft de Reclassering aan dat hij wel geïnformeerd is. Hij heeft vervolgens nog een paar dagen bij zijn neef in België gelogeed en ook een paar nachten in zijn auto geslapen, omdat hij nergens anders heen kon. Hij heeft gedurende de hele periode geen contact gezocht met zijn oudste dochter, andere familie of vrienden, omdat hij hen naar eigen zeggen niet wilde belasten. Zelf heeft hij ook van niemand iets gehoord, maar zijn oudste dochter heeft wel contact met haar moeder en zusje.

¹⁰ Uit privacyoverwegingen zijn de namen en enkele omstandigheden in de casus veranderd, om herkenning te voorkomen.

Op de dag dat het verlengde huisverbod zou aflopen is Robert naar het gemeentehuis gegaan en heeft hij tegen de baliemedewerker gezegd dat hij pas weg zou gaan als er duidelijkheid was. Toen het enige tijd duurde gaf hij aan dat hij zijn advocaat en de pers zou inschakelen en toen was het vrij snel geregeld, aldus Robert.

Robert's vrouw en jongste dochter wonen inmiddels in een noodwoning en zijn vrouw heeft de scheiding aangevraagd. Hij mag niet weten waar ze wonen, maar af en toe komt hij ze nog in de stad tegen en dan praten ze gewoon met elkaar en drinken ze soms zelfs een kopje koffie samen, aldus Robert. Hij moet binnenkort voorkomen in een zogenaamde Taakstrafzitting Openbaar Ministerie (TOM-zitting), waar hij het risico loopt om een taakstraf opgelegd te krijgen. Als dat gebeurt krijgt hij een strafblad, wat gevolgen kan hebben voor zijn werk als docent. Immers, als hij geen VOG meer krijgt, kan hij niet meer in het onderwijs werken. Hij solliciteert wel, maar verkeert in grote onzekerheid of hij de baan kan aannemen als hij hem krijgt.

Al met al vindt Robert dat de zaak heel erg uit zijn verband is gerukt en dat het nooit zover had mogen komen. Hij geeft aan dat ook zijn vrouw en dochter tegen hem hebben gezegd dat ze dit niet zo hebben gewild. Hij maakt zich veel zorgen om zijn dochter en vraagt zich af of ze wel de juiste hulp krijgt en begrijpt niet waarom hij niet op de hoogte wordt gesteld. Hij is tenslotte haar vader en ze is nog maar 16. Hij vertelt dat er wel eens iemand tegen hem heeft gezegd dat hij misschien autistisch zou kunnen zijn, maar hij weet niet of dat echt zo is. Misschien dat de onderzoeken bij de Waag daar meer duidelijkheid over kunnen geven.

Robert wil heel graag zijn verhaal doen, omdat hij zijn begeleiding 'amateuristisch' vond, zoals hij het zelf omschrijft. Men was wel vriendelijk en correct, maar ging er te veel van uit dat hij zich wel zou redden. *'Als het je overkomt ben je in shock en heb je iemand nodig die je vertelt wat er gaat gebeuren en wat je moet doen'*, geeft Robert aan. *'Je krijgt in korte tijd met heel veel te maken, de politie, de Reclassering, een psychiater, terwijl je ook zelf nog voor onderdak, eten en geld moet zorgen.'* Hij kon ook niet bij zijn computer, terwijl hij wel dingen met het UWV moest regelen. Hij heeft zich netjes gedragen, maar een ander was in deze situatie misschien wel heel agressief geworden en dat had helemaal verkeerd kunnen aflopen, aldus Robert. Hij is zeer ontevreden over de communicatie vanuit de Reclassering en de gemeente en vindt dat zij hem schriftelijk hadden moeten informeren op het moment dat het huisverbod werd opgeheven, bijv. door hem een appje te sturen. Maar vooral had hij graag een dak boven zijn hoofd gehad tijdens het huisverbod, zodat hij niet hoefde rond te zwerven en tot rust kon komen. Hij ziet een onzekere toekomst tegemoet. Het liefst zou hij zijn gezin weer bij elkaar krijgen, maar hij beseft dat dit niet meer gaat lukken en dat ze hun 25^e huwelijksdag, die een week voor de hoorzitting valt, niet meer samen zullen vieren.

Naschrift: medio april 2019 meldt Robert via de mail dat zijn zaak geseponeerd is en dat hij dus niet hoeft te vreezen voor zijn VOG. Voorwaarde is wel dat hij nog een keer naar de Reclassering gaat, voorlopig onder behandeling blijft van de Waag en niet binnen twee jaar in herhaling valt. Robert geeft aan de kans die hem wordt geboden bij de Waag te zullen grijpen, want het bevalt hem goed bij de psycholoog.

Bijlage 3. Casusbeschrijvingen: 'Abdirizak'

Abdirizak¹¹ is een man van bijna 25 jaar die als kind met zijn ouders als vluchteling vanuit Somalië naar Nederland is gekomen. Hij heeft een relatie met Sharon, die 19 is en zwanger van hun eerste kind. De baby is gewenst, maar er is ook veel stress. In december liep de situatie tijdens een ruzie tussen Abdirizak en Sharon flink uit de hand. Abdirizak geeft aan dat Sharon hem sloeg en dat hij heeft teruggeslagen, naar eigen zeggen niet hard en puur om haar tot bedaren te brengen. Sharon heeft daarop de politie gebeld en Abdirizak kreeg een tijdelijk huisverbod opgelegd.

In overleg met de officier van justitie is het tijdelijk huisverbod omgezet in een strafrechtelijk besluit met gedragsaanwijzing. In gewoon Nederlands kwam dit neer op een contactverbod van 90 dagen tussen de twee partners. Abdirizak vertelt dat dit zo besloten is, omdat hij nergens naar toe kon en wel gewoon naar zijn werk moest. Hij werkt in de ploegendienst in een fabriek in Lelystad. Zijn vriendin kon bij haar moeder terecht. Ook blowde hij heel veel en hij had hulp nodig om daarvan af te kicken. Daarvoor kon hij bij Amethyst terecht die in verslavingsproblematiek gespecialiseerd is.

Abdirizak vertelt dat hij nu nog hooguit één keer per dag blowt en soms zelfs een paar dagen niet en hij is blij met de hulp die hij hierbij heeft gekregen. Ook over de begeleiding vanuit de Reclassering is hij tevreden en hij geeft aan dat hij 'zijn lesje heeft geleerd', ook al blijft hij erbij dat het allemaal wat overdreven was dat de politie bij hun ruzie werd gehaald. Hij is naar eigen zeggen nooit eerder met de politie in aanraking geweest. In de therapie bij Amethyst heeft hij ook geleerd dat hij beter weg kan lopen als hij boos wordt.

Inmiddels is het stel weer bij elkaar en ze verheugen zich op de komst van de baby in juni. Sharon zit nog op school en volgt een MBO-opleiding in de zorg die ze weer wil oppakken na de geboorte van de kleine. Abdirizak geeft aan dat het wel goed zou zijn als ze nog meer hulp zouden krijgen als stel, bijvoorbeeld in relatietherapie. Binnenkort hebben ze een gesprek met Save hierover. Tot slot moet Abdirizak binnenkort nog een kleine taakstraf van 20 uur uitvoeren.

¹¹ Uit privacyoverwegingen zijn de namen en enkele omstandigheden in de casus veranderd, om herkenning te voorkomen.